

การศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ในภาคกลางของประเทศไทย

A study of Components of Factors Influencing to Effective Management of Community Enterprises in the Central Region of Thailand

ชนพงษ์ อารณพิศาล^{1*}
ยูวัฒน์ วุฒิเมธี² และ ธนาวรรณ แสงสุวรรณ³
Channapong Arpornpisal^{1*},
Yuwat Vuthimedhi² and Thanawan Sangsuwan³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชน การเป็นผู้ประกอบการและประสิทธิผลการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในภาคกลางของประเทศไทย 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน อิทธิพลของปัจจัยการเป็นผู้ประกอบการของการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในภาคกลางของประเทศไทย 3) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของประสิทธิผลการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในภาคกลางของประเทศไทย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ สมาชิกของวิสาหกิจชุมชน ในพื้นที่ภาคกลางเขต 1 จำนวน 9 จังหวัดและเขต 2 จำนวน 8 จังหวัด โดยใช้การสุ่มแบบเป็นระบบจำนวน 390 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือสถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์อิทธิพลโดยใช้แบบจำลองสมการ โครงสร้าง ผลการศึกษาพบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบจำลองสมการ โครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์คือ $c^2=63.298$, $df=45$, $GFI=0.976$, $AGFI=0.951$, $CFI=0.995$, $NFI=0.982$ และ $RMSEA=0.032$ ซึ่งมีค่าผ่านตามเกณฑ์ทุกค่าและ ค่า = 0.057 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่ายอมรับสมมติฐานที่ว่าแบบจำลองสมการ โครงสร้างมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ การวิเคราะห์สมมติฐานปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและปัจจัยด้านการเป็นผู้ประกอบการมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในภาคกลางของประเทศไทยเท่ากับ 0.27, 0.30 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของชุมชน, การเป็นผู้ประกอบการ, วิสาหกิจชุมชน, ประสิทธิผลการบริหารจัดการ

Abstract

The objectives of this research were 1) to study community participation, entrepreneurship, and effective management of community enterprises in the central region of Thailand, 2) to study the influences of community participation and entrepreneurship factors of effective management of community enterprises in the central region of Thailand, and 3) to study

¹ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยสยาม

²ศาสตราจารย์พิเศษ ดร. คณะบัณฑิตวิทยาลัย สาขาการจัดการ มหาวิทยาลัยสยาม

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*Corresponding author ; email: chanapongs@yahoo.com

¹Ph.D. in Management, Siam University

²Professor Dr., Faculty of Graduate Studies Management, Siam University

³Assistant Professor Dr., Faculty of Commerce and Accountancy, Chulalongkorn University

components of effective management of community enterprises in the central region of Thailand. Samples of this survey were 390 members of community enterprises by systematic random sampling from 9 provinces in district 1 and 8 provinces in district 2 of the central region of Thailand. The statistical techniques utilized to analyze data were descriptive statistics and structural equation model. The findings showed that structural equation model was valid and well consistent with the empirical data by the goodness of fit indices of $\chi^2=63.298$, $df = 45$, $GFI = 0.976$, $AGFI = 0.951$, $CFI = 0.995$, $NFI = 0.982$ และ $RMSEA = 0.032$, and $p\text{-value} = 0.057 > 0.05$. Therefore, hypothesis was accepted, revealing that factors of community enterprises and entrepreneurship had direct positive influences at 0.27 and 0.30 respectively with statistical significance at the level of 0.01.

Keywords: Retaining in organization, Professional nurse, Management.

บทนำ

กระแสความเปลี่ยนแปลงในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนของสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง อยู่ตลอดเวลา และเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้สังคมไทยได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจที่ผ่านมา ประเทศไทยต้องเผชิญกับสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ เป็นเหตุให้รัฐบาลเล็งเห็นถึงความจำเป็นที่ต้องเพิ่มศักยภาพและโอกาสให้กับประชาชน เพื่อให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพและมั่นคงซึ่งเป็นแนวทางในการสร้างความเข้มแข็งกับภาคประชาชนให้สามารถยืนหยัดได้ด้วยตนเอง และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับรากหญ้าตามนโยบายแห่งรัฐด้านการสนับสนุน การพัฒนาเศรษฐกิจรากหญ้า มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในระดับรากหญ้าของประเทศให้มีความเข้มแข็งส่งเสริมชุมชนในการจัดการเรียนรู้ การจัดการทรัพยากร การผลิต การตลาด และการจัดการทุนให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน บนพื้นฐานของการสร้างความมั่นคง ความสงบ และระบบนิเวศน์ของสังคมโดยรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ส่งเสริมให้ประชาชนรวมกลุ่มกันประกอบการในแนวทาง “วิสาหกิจชุมชน” อันเป็นการประกอบการเพื่อการพึ่งตนเองของครอบครัว ชุมชน และระหว่างชุมชน โดยนำวัตถุดิบ ทรัพยากร และภูมิปัญญาของชุมชน รวมทั้งงานวิจัยค้นแบบสร้างสรรค์ผลผลิต เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเรียนรู้ของชุมชน (Department of Industrial Promotion, 2005)

สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในปัจจุบัน พบว่า รัฐบาลจะให้การสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนในทุกด้าน ทั้งในด้านของการส่งเสริมเกี่ยวกับงบประมาณ การส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเข้าไปสนับสนุนให้มีสมาชิกในวิสาหกิจมีความรู้ ความสามารถและทักษะในการที่จะประกอบธุรกิจได้เพิ่มมากขึ้นทั้งในด้านของการเพิ่มช่องทางในการกระจายสินค้าการพัฒนาแบบของผลิตภัณฑ์เพื่อให้เหมาะสมกับตลาดและลูกค้า รวมทั้งการสร้างความเป็นผู้ประกอบการให้กับวิสาหกิจในการรองรับการเติบโตของตลาดและการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ปัญหาและอุปสรรคในการที่วิสาหกิจบางแห่งไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ อาทิ 1) การมีส่วนร่วมของสมาชิกยังมีน้อย 2) ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าเพิ่ม 3) นโยบายภาครัฐยังไม่สอดคล้องกับบริบทของการประกอบกิจการวิสาหกิจชุมชน ดังนั้นหากระบบการจัดการที่มีความสอดคล้องกับสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปย่อมทำให้เกิดผลดีต่อการประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานข้อมูลวิสาหกิจชุมชนจังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดชัยนาท จังหวัดอยุธยา และจังหวัดราชบุรี (Office of Small and Medium Enterprises Promotion, 2011) พบว่า ผลการดำเนินงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนยังขาดการปรับตัวและการพัฒนาตัวเองของวิสาหกิจชุมชน ขาดผู้นำที่ดีที่จะรับฟังความคิดเห็นและให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการทำงาน เช่นเดียวกับ รายงานข้อมูลวิสาหกิจชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดเพชรบุรี และวิสาหกิจชุมชนไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ที่ได้จากการประกอบการ ขาดการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน และที่สำคัญ คือ ประทับกับวิสาหกิจชุมชนไม่มีความรู้ความสามารถในการจัดทำแผนพัฒนาวิสาหกิจด้วยตนเอง

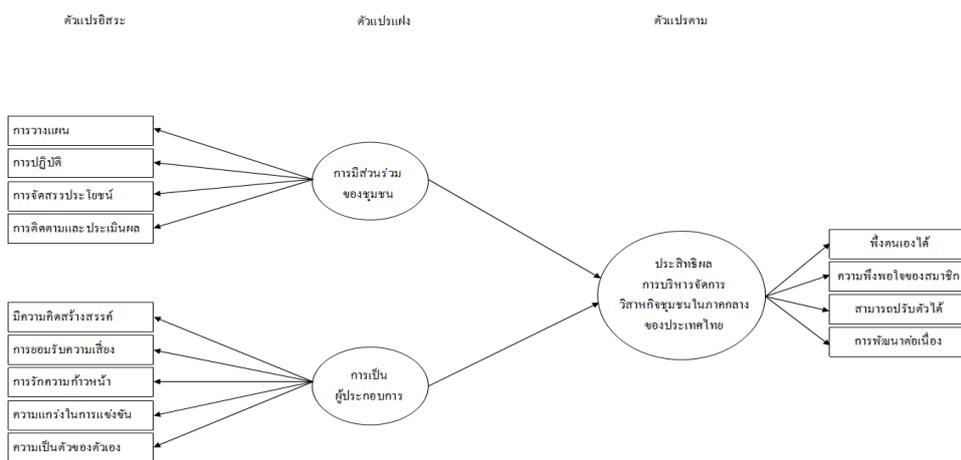
ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความประสงค์ในการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชน การเป็นผู้ประกอบการ อิทธิพลของปัจจัยการมีส่วนร่วม อิทธิพลของการเป็นผู้ประกอบการ และองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในภาคกลางของประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนาความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาในระบบการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในภาพรวมต่อไป

วัตถุประสงค์

การศึกษานี้ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ 3 ประการดังนี้

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชน การเป็นผู้ประกอบการ และประสิทธิภาพการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในภาคกลางของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน อิทธิพลของผู้ประกอบการของการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในภาคกลางของประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของประสิทธิภาพการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในภาคกลางของประเทศไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยด้วยการศึกษาข้อมูลเอกสาร (Documentary Research) โดยการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ นำมาซึ่งการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม และนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลในทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ จำนวนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในพื้นที่ภาคกลางกลางเขต 1 จำนวน 9 จังหวัดและเขต 2 จำนวน 8 จังหวัดจำนวน 390 คนโดยใช้การสุ่มแบบเป็นระบบ ใช้สถิติพรรณนาในการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในภาคกลางของประเทศไทยโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้มีการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบประเมิน

โดยใช้ดัชนี ความสอดคล้องใช้สถิติเชิงพรรณนาและ สถิติเชิงอนุมาน และวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพลจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

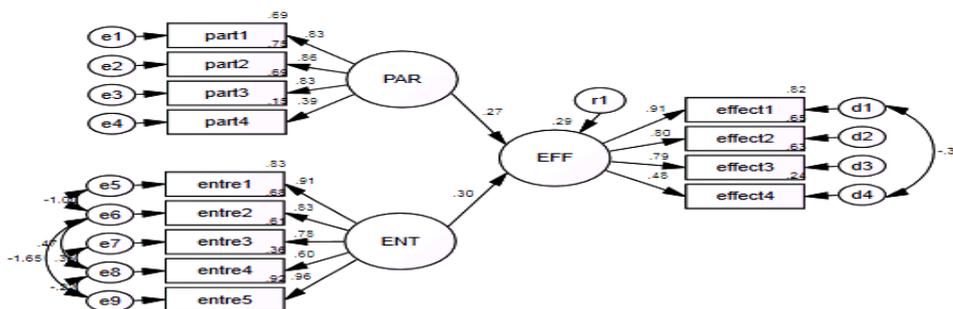
ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ส่วนสถิติเชิงอนุมานใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและ ตัวแปรตาม โดยใช้การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในภาคกลางของประเทศไทย ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก(\bar{X} =3.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัดพบว่าตัวชี้วัดที่ 1.1 ด้านการวางแผนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} =3.36) ตัวชี้วัดที่ 1.2 ด้านการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.11) ตัวชี้วัดที่ 1.3 ด้านการจัดสรรผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.55) และตัวชี้วัดที่ 1.4 ด้านการติดตามและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.44)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในภาคกลางของประเทศไทยด้านการเป็นผู้ประกอบการในภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก(\bar{X} =3.84) เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัดพบว่าตัวชี้วัดที่ 2.1 ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.96) ตัวชี้วัดที่ 2.2 ด้านการยอมรับความเสี่ยงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.83) ตัวชี้วัดที่ 2.3 ด้านการรักความก้าวหน้ามีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.90) ตัวชี้วัดที่ 2.4 ด้านแรงจูงใจในการแข่งขันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.68) ตัวชี้วัดที่ 2.5 ด้านความเป็นตัวของตนเองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.81)

ระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในภาคกลางของประเทศไทยในภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่าองค์ประกอบที่ 1 ด้านการพึ่งตนเองได้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.51) องค์ประกอบที่ 2 ด้านความพึงพอใจของสมาชิกมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.93) องค์ประกอบที่ 3 ด้านความสามารถปรับตัวได้ดีมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.71) และองค์ประกอบที่ 4 ด้านการพัฒนาต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.91)

ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อศึกษาองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของชุมชนและการเป็นผู้ประกอบการที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในภาคกลางของประเทศไทยได้ผลการวิจัยดังนี้

Chi-square =63.298, df = 45, chi-square/df = 1.407, p= .057, GFI = .976, AGFI = .951,CFI=.995, NFI=.982, RMSEA=.032

ภาพที่ 2 แบบจำลองสมการโครงสร้างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในภาคกลางของประเทศไทย

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนก่อนทำการปรับโมเดลสมการโครงสร้าง ข้อมูลเชิงประจักษ์กับ โมเดลสมการโครงสร้าง ยังไม่ผ่านเกณฑ์การทดสอบความกลมกลืน จึงพิจารณาปรับแบบจำลองสมการโครงสร้างตามข้อเสนอแนะของโปรแกรมร่วมกับการพิจารณาความสอดคล้องของแนวคิดและทฤษฎี พบว่า โมเดลสมการโครงสร้างมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากยิ่งขึ้น และผ่านค่าดัชนีที่ใช้ตรวจสอบความเหมาะสมของโมเดลทุกค่า ดังแสดงในตารางที่ 1 และ ผลการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้างจากรูปที่ 2 การมีส่วนร่วมของชุมชนมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ($\beta=0.27$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และการเป็นผู้ประกอบการมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ($\beta=0.30$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยทั้งสองปัจจัยสามารถร่วมกันพยากรณ์ภาพลักษณ์องค์กรได้ร้อยละ 29 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้ $EFF = 0.27 \times PAR + 0.30 \times ENT$; $R^2 = 0.29(1)$

โดยจากสมการ หมายความว่า เมื่อตัวแปรการเป็นผู้ประกอบการ (ENT) มีค่าคงที่ และการมีส่วนร่วมของชุมชน (PAR) มีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้ตัวแปรประสิทธิภาพการบริหารจัดการ (EFF) มีค่าเพิ่มขึ้น 0.27 หน่วย หรือ เมื่อตัวแปรการมีส่วนร่วมของชุมชน (PAR) มีค่าคงที่ และ ตัวแปรการเป็นผู้ประกอบการ (ENT) มีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้ตัวแปรประสิทธิภาพการบริหารจัดการ (EFF) มีค่าเพิ่มขึ้น 0.30 หน่วย โดยตัวแปรการมีส่วนร่วมของชุมชน (PAR) และ ตัวแปรการเป็นผู้ประกอบการ (ENT) สามารถร่วมกันพยากรณ์ตัวแปรประสิทธิภาพการบริหารจัดการ (EFF) ได้ร้อยละ 29

ตารางที่ 1 ดัชนีที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องและความกลมกลืนของ โมเดลสมการ โครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ลำดับที่	ค่า	เกณฑ์	ตัวแปรก่อนปรับ	ตัวแปรหลังปรับ
1	χ^2	$0.05 < p < 1.00$	0.000	0.155√
2	$\chi^{2/df}$	$0.00 < \chi^2/df \leq 3$	4.030	1.442√
3	GFI	$0.90 < GFI \leq 1.00$	0.969√	0.990√
4	RMSEA	$0.00 \leq RMSEA \leq 0.08$	0.087	0.033√
5	CFI	$0.95 \leq CFI \leq 1.00$	0.982√	0.998√
6	NFI	$0.90 \leq NFI \leq 1.00$	0.976√	0.992√

หมายเหตุ √ หมายถึง ผ่านเกณฑ์ผลการทดสอบดัชนีที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องและความกลมกลืนของตัวแปรกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาตามค่าของน้ำหนักร่วมประกอบพิจารณาตามตัวแปรแฝง จะพบว่า

1. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในภาคกลางของประเทศไทย พบว่า ด้านการปฏิบัติงาน ($\lambda_{x1.2}$) มีค่าน้ำหนักร่วมประกอบ 0.85 มีค่าอิทธิพลมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการวางแผน ($\lambda_{x1.1}$) ด้านการจัดสรรผลประโยชน์ ($\lambda_{x1.3}$) มีค่าน้ำหนักร่วมประกอบ 0.83 และค่าที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด คือ ด้านการติดตามและประเมินผล ($\lambda_{x1.4}$) มีค่าน้ำหนักร่วมประกอบ 0.39

2. ปัจจัยด้านการเป็นผู้ประกอบการต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในภาคกลางของประเทศไทย พบว่า ด้านความเป็นตัวของตัวเอง ($\lambda_{x2.5}$) มีค่าน้ำหนักร่วมประกอบ 0.96 มีค่าอิทธิพลมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ($\lambda_{x2.1}$) มีค่าน้ำหนักร่วมประกอบ 0.91 ด้านการยอมรับความเสี่ยง ($\lambda_{x2.2}$) มีค่าน้ำหนักร่วมประกอบ 0.83 ด้านการรักความก้าวหน้า ($\lambda_{x2.3}$) มีค่าน้ำหนักร่วมประกอบ 0.78 และค่าที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด คือ ด้านแรงจูงใจในการแข่งขัน ($\lambda_{x2.4}$) มีค่าน้ำหนักร่วมประกอบ 0.60

3. เมื่อพิจารณาประสิทธิผลการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในภาคกลางของประเทศไทย พบว่าองค์ประกอบที่ 1 คือ ด้านการพึ่งตนเองได้ (λy_1) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.91 องค์ประกอบที่ 2 คือ ด้านความพึงพอใจของสมาชิก (λy_2) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.80 องค์ประกอบที่ 3 คือ ด้านความสามารถปรับตัวได้ดี (λy_3) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.79 องค์ประกอบที่ 4 คือ ด้านการพัฒนาต่อเนื่อง (λy_4) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.48 กล่าวโดยสรุปได้ว่า ด้านองค์ประกอบที่ 1 ด้านการพึ่งตนเองได้มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด และองค์ประกอบที่ 4 ด้านการพัฒนาต่อเนื่องมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุด จากโมเดลสมการ โครงสร้างที่ได้สามารถสรุปผลจากการทดสอบสมมติฐานได้ดังนี้

ตารางที่ 2 สรุปผลจากการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลที่ได้
1. ปัจจัยปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในภาคกลางของประเทศไทย	ยอมรับสมมติฐาน
2. ปัจจัยด้านการเป็นผู้ประกอบการมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในภาคกลางของประเทศไทย	ยอมรับสมมติฐาน

จากตารางที่ 2 เมื่อวิเคราะห์ผลการทดสอบสมมติฐานแล้ว พบว่า สมมติฐานทั้ง 2 ข้อ ได้รับการยอมรับว่าส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในภาคกลางของประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยด้านการเป็นผู้ประกอบการมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในภาคกลางของประเทศไทยมากที่สุด

สรุปและอภิปรายผล

ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ($\beta=0.27$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และค่าของน้ำหนักองค์ประกอบพิจารณาตามตัวแปรแฝง จะพบว่า ด้านการปฏิบัติงาน ($\lambda x_{1.2}$) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.85 มีค่าอิทธิพลมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการวางแผน ($\lambda x_{1.1}$) ด้านการจัดสรรผลประโยชน์ ($\lambda x_{1.3}$) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.83 และค่าที่มีอิทธิพลน้อยที่สุดคือด้านการติดตามและประเมินผล ($\lambda x_{1.4}$) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.39 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Purida (2010) ที่ได้ศึกษาเรื่องอิทธิพลของการมุ่งเน้นการตลาดต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย พบว่า วิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ยังขาดการมีส่วนร่วมในทุกด้าน โดยเฉพาะการติดตามและประเมินผล ที่สมาชิกจะมีส่วนร่วมน้อยที่สุด เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Armstrong (2012) ที่ได้ศึกษาเรื่อง An analysis of the conditions for success of community based tourism enterprises พบว่า สิ่งสำคัญที่จะต้องระบุและใส่ใจเพื่อให้ประสบความสำเร็จ จากการทบทวนการศึกษาต่างๆ 3 ประการแรก คือ 1) การมีส่วนร่วมกับภาคเอกชน 2) ชุมชนเป็นเจ้าของที่มีความเข้มแข็ง 3) ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง และยังคงต้องอีกหลายท่าน (Cohen & Uphoff, 1980; Apinya, 2001; Kowit, 2002; Yupa, 2010) ที่พบว่า ชุมชนมีการพึ่งตนเองในระดับครัวเรือนเป็นอันดับแรกขั้นที่สองการพัฒนาสู่ขั้นก้าวหน้าเป็นการนำผลผลิตส่วนเกินมาแลกเปลี่ยนระหว่างกัน ในชุมชน เกิดตลาดภายในชุมชนและระหว่างชุมชน และขั้นที่สามการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อตอบสนองสังคมภายนอก มีการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพผลผลิตในด้านต่าง ๆ เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ และมีการพัฒนาการเรียนรู้ของชุมชน โดยใช้แผนชุมชนเป็นแกนนำเน้นการมีส่วนร่วมของสมาชิกชุมชน โดยมีองค์กรภายนอกเป็นเพียงผู้สนับสนุนทำให้ชุมชนมีอำนาจในการกำหนดปัจจัยที่ควบคุมและดูแลการผลิต ตลอดจนกระบวนการผลิต การแลกเปลี่ยนและจัดสรรผลผลิตที่เกิดขึ้นให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการอย่างสอดคล้องและพอเพียง

ปัจจัยด้านการเป็นผู้ประกอบการ จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการเป็นผู้ประกอบการ มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในภาคกลางของประเทศไทยมากที่สุด ($\beta=0.30$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และค่าของน้ำหนักองค์ประกอบพิจารณาตามตัวแปรแฝง จะพบว่า ด้านความเป็นตัวของตัวเอง ($\lambda_{x2.5}$) มีน้ำหนักองค์ประกอบ 0.96 มีค่าอิทธิพลมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ($\lambda_{x2.1}$) มีน้ำหนักองค์ประกอบ 0.91 ด้านการยอมรับความเสี่ยง ($\lambda_{x2.2}$) มีน้ำหนักองค์ประกอบ 0.83 ด้านการรักความก้าวหน้า ($\lambda_{x2.3}$) มีน้ำหนักองค์ประกอบ 0.78 และค่าที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด คือ ด้านแกร่งในการแข่งขัน ($\lambda_{x2.4}$) มีน้ำหนักองค์ประกอบ 0.60 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Lumpkin and Gregory (2008) ได้กล่าวไว้ว่า คุณลักษณะของผู้ประกอบการทั้ง 5 มิติไว้ดังนี้ 1. การมีความคิดสร้างสรรค์ (Creativeness) 2. การยอมรับความเสี่ยง (Risk Taking) 3. การรักความก้าวหน้า (Proactiveness) 4. ความแกร่งในการแข่งขัน (Competitive Aggressiveness) และ 5. ความเป็นตัวของตัวเอง (Autonomy) เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Papadaki & Chami (2002) ศึกษาทฤษฎีบริหารจัดการ SME ให้ข้อสรุปว่า ทักษะคิดและความสามารถของผู้ประกอบการ/เจ้าของเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเติบโตทางธุรกิจ มีลักษณะการประกอบธุรกิจกลยุทธ์ที่ใช้ในการบริหารจัดการธุรกิจตนเองมีอิทธิพลต่อการเติบโตทางธุรกิจประกอบด้วย การมอบหมายในการทำงานประจำวัน ความคิดสิ่งใหม่ (Innovation) การยอมรับเทคโนโลยี การตอบสนองต่อการตลาด แหล่งเงินทุน และ Stolze (1999 : Online) ศึกษาคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จประกอบด้วย 1. แรงจูงใจที่ต้องการประสบความสำเร็จ (Motivation) คนเหล่านี้จะลงมือทำเองต้องการให้เกิดขึ้นและสำเร็จ 2. มีนิสัยขยันและทำงานหนัก (Hard Work) 3. ไม่ปฏิบัติตามแบบแผน (Non-con Formity) คนเหล่านี้มีความกล้าหาญที่ทำงานให้คนอื่นแต่ต้องการตั้งเป้าหมายให้ตนเอง 4. เป็นผู้นำที่เข้มแข็ง (Strong Leadership) การเริ่มต้นธุรกิจใหม่เป็นประสบการณ์ที่น่ากลัวเพราะต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนและความเสี่ยง ความสำเร็จจะเกิดขึ้นในช่วงนี้ต้องมีทักษะสูง 5. ฉลาดมีไหวพริบ (Street Smarts) เป็นบุคคลที่มีสัญชาตญาณ มีการตัดสินใจเด็ดขาดเมื่อถึงเวลาที่ต้องตัดสินใจ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Wittoon (2010) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยภาวะผู้ประกอบการที่มีต่อผลประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สรุปได้ว่าองค์ประกอบของภาวะผู้ประกอบการประกอบด้วยปัจจัย 4 ด้านคือ ปัจจัยภาวะผู้นำอย่างผู้ประกอบการ ปัจจัยการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์อย่างผู้ประกอบการ ปัจจัยการรับรู้โอกาสธุรกิจอย่างผู้ประกอบการ และปัจจัยการบริหารจัดการโอกาสธุรกิจอย่างผู้ประกอบการ โดยวิเคราะห์ความเป็นเหตุเป็นผลโดยโปรแกรมตัวแบบสมการโครงสร้าง พบว่าภายในภาวะผู้ประกอบการนั้น ปัจจัยการรับรู้โอกาสธุรกิจเป็นปัจจัยเริ่มต้นที่มีผลต่อการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์และการบริหารจัดการโอกาสธุรกิจ และปัจจัยทั้งสองนี้จะมีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำอย่างผู้ประกอบการที่มีผลต่อไปยังผลประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสอดคล้องกับ Vichitdhanabadee (2009) ได้ศึกษาการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยในเรื่อง การวัดผลประกอบการ (Performance Management) โดยศึกษาผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีธุรกิจทางด้านการผลิต การค้า และบริการ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินงานทางด้านการจัดการผลประกอบการแต่เนื่องจากมีข้อจำกัดทางด้านของเวลาทำให้ไม่มีเวลาใส่ใจทางด้านการจัดการผลประกอบการในที่นี่หมายถึงการปรับเป้าหมายบุคคล ทีมงานและองค์กรเข้าด้วยกัน โดยใช้ข้อมูลข่าวสารและทรัพยากรต่างๆ ให้เข้ากับเป้าหมายทางกลยุทธ์และยังช่วยให้ผู้จัดการสร้างกลยุทธ์เพื่อให้เติบโตทางกำไร

ข้อเสนอแนะ

1. วิสาหกิจชุมชนควรสร้างการตระหนักรู้ในเรื่องของการมีส่วนร่วมของสมาชิก เพื่อให้สมาชิกเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และร่วมกันพัฒนาวิสาหกิจชุมชนต่อไป
2. ในการดำเนินกิจการผู้บริหารควรที่ต้องทำความเข้าใจกับสมาชิกให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลเพื่อให้สามารถปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่องและพัฒนาต่อยอดในส่วน ที่เป็นจุดแข็งต่อไป

3. การศึกษาครั้งต่อไป อาจศึกษาเกี่ยวกับการประยุกต์ศาสตร์ของพระราชชา ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้เข้ากับ วิสาหกิจชุมชนเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางของรัฐบาลที่ต้องการพัฒนาประเทศในรูปแบบ มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. (2548). **SMEs กับการสร้างมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน**. กรุงเทพมหานคร: กรม.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2545). **การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน**. ม.ป.ท. : ม.ป.พ.
- บุริดา กล้าประเสริฐ. (2553). **อิทธิพลของการมุ่งเน้นการตลาดต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย**. ปรัชญาคุณภูมิบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาการบริหารบัณฑิตวิทยาลัย. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- ยุภา ประสงค์ทรัพย์. (2553). **รายงานผลการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กรณีประเทศไทยและ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว**. สุรินทร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. เอกสาร โรเนียวเย็บเล่ม.
- วิฑูร เจียมจิตต์ตรง. (2553). **ปัจจัยภาวะผู้ประกอบการที่มีต่อผลประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม**. รัฐประศาสนศาสตรคุณภูมิบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2554). **รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2554 และ แนวโน้มปี 2555**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.).
- อภิญญา กังสนารักษ์. (2544). **รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในองค์กรที่มีประสิทธิผลระดับคณะของสถาบันอุดมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Armstrong R. (2012), **An Analysis of the Conditions for Success of Community Based Tourism Enterprise**. Journal article. International Centre for Responsible Tourism (ICRT). Occasional Paper, 21, 1-52.
- Cohen & Uphoff. (1980). **Effective Behavior in Organizations**. New York: Richard D. Irwin Inc.
- Department of Industrial Promotion. (2005). **SMEs and the creation of community product standards (Thailand)**. Bangkok: Department.
- Jiamjitrong W. (2010). **Entrepreneurial Factors on the Performance of Small and Medium Enterprises**. Doctor of Public Administration Faculty of Public Administration, Bangkok: National Institute of Development Administration.
- Kangsarak A. (2001). **A participatory Management Model in Faculty Effective Organization of Higher Education Institutions**. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Klaprasert P.(2010). **The influence of Marketing Focus on the Performance of Thai Small and Medium Enterprises**. Doctor of Philosophy Graduate School of Management Development. Pathum Thani: Pathum Thani University.
- Office of Small and Medium Enterprises Promotion (2011). **Report on the Situation of Small and Medium Enterprises in 2011 and Trends in 2012**. Bangkok: Office of Small and Medium Enterprises Promotion (OSMEP).
- Papadaki, Evangelia, & Bassima Chami, (2002). **Growth Determinants of Micro-Businesses in Canada**. Industry Canada: Small Business Policy Branch, July.
- Prayongsub Y. (2010). **Report of Community Enterprise Management for Foundation Economic Development In the Case of Thailand and the Lao People's Democratic Republic**. Surin Rajabhat University Binding duplicator documents.
- Puangngam K. (2002). **Strengthening the Community**. Master Degree of Civil Service Commission: CSC.
- Stolze W.J. (1999). **Start up: An Entrepreneur's Guide to Launching and Managing a New Business**. Retrieved October 3, 2016, from <http://www.morebusiness.com>.

Vichitdhanabadee J, Wilmshurst T. D., and Clift R. C. (2009). **Performance management practice in the Thai SMES**. In Proceedings of the Performance Measurement Association Conference (pp. 1-26). Dunedin, New Zealand: University of Otago.